

V Bruselu dne 10.3.2020
COM(2020) 93 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Identifikace a řešení překážek pro jednotný trh

{SWD(2020) 54 final}

Úvod

Před 35 lety, v červnu 1985, představila Evropská komise Evropské radě bílou knihu o dokončení jednotného trhu. Její vyznění bylo jasné: prosazovat skutečnou integraci, naplnit ambice Římské smlouvy nebo klesnout zpět do průměrnosti, pokud se Evropě neumožní stát se něčím více než jen oblastí volného obchodu.

EU zvolila cestu užší integrace a dnes máme největší jednotný trh na světě s více než 447 miliony spotřebitelů a až 56 milionů pracovních míst, které závisejí na obchodu v rámci jednotného trhu.

Díky svému rozsahu a integraci posílil jednotný trh postavení a vliv EU ve světě. Jeho zásady, hodnoty a normy podpirají vedoucí a aktivní úlohu EU v zájmu nastolení globálního pořádku založeného na pravidlech a rovných podmínkách doma i v zahraničí.

Evropa nyní stojí v čele snah o dvojí transformaci: k neutralitě z hlediska klimatu a k vedoucímu postavení v digitální oblasti. Modernizace a posílení jednotného trhu v této souvislosti patří mezi hlavní priority Komise na příštích pět let.

I přes skutečné úspěchy jednotného trhu se podniky a spotřebitelé stále potýkají s řadou překážek. V říjnu 2018 na akci „European Parliament of Enterprises“ téměř 70 % podniků odpovědělo negativně na otázku, zda je podle jejich názoru jednotný trh dostatečně integrovaný.

Toto sdělení bere zkušenosti a vnímání podniků a spotřebitelů, kteří se snaží využívat jednotný trh každý den (dále jsou označováni jako „uživatelé“), jako výchozí bod pro určení zbývajících hlavních překážek v jednotlivých etapách jejich „cesty“ k přeshraničním aktivitám.

Na základě důkazů shromážděných ve dvou zprávách¹ upozorňuje toto sdělení na 13 hlavních překážek z pohledu uživatelů. Ukazuje, že překážky jsou nejen regulační nebo správní, ale i praktické povahy. V praxi se podniky nebo spotřebitelé, kteří jsou aktivní na území celé EU, často potýkají s různými omezeními současně. Uživatelé, kteří jsou touto situací nakonec nejvíce znevýhodněni, jsou malé a střední podniky a odborníci.

Všichni Evropané mají právo na co nejlepší a co nejširší výběr zboží, služeb, pracovních míst a podnikatelských příležitostí, které jednotný trh nabízí, a nemělo by jim být bráněno využívat je.

V zájmu nalezení možností dalšího postupu jak na úrovni EU, tak na úrovni členských států uvádí toto sdělení pět hlavních příčin těchto překážek: regulační rozhodnutí na úrovni EU a jednotlivých států, provádění, uplatňování a prosazování právních předpisů, administrativní kapacita a postupy v členských státech, obecné podnikatelské a spotřebitelské prostředí a

¹ Pracovní dokument útvarů Komise „Business Journey on the Single Market: Practical Obstacles and Barriers“ („Cesta podniků na jednotný trh: praktické obtíže a překážky“); srovnávací přehled podmínek pro spotřebitele vydávaný Komisí: spotřebitelé na jednotném trhu jako doma – vydání z roku 2019.

hlavní příčiny nesouvisející s veřejným pořádkem, jako je jazyk nebo kultura. Zmíněné problémy související s obecným podnikatelským a spotřebitelským prostředím jsou důležité, neboť ve stejné míře ovlivňují domácí uživatele i uživatele z jiných členských států.

V březnu 2019 vyzvala Evropská rada Evropskou unii a členské státy k odstranění zbývajících neodůvodněných překážek jednotného trhu, přičemž zdůraznila, že by neměly vznikat žádné nové překážky.

Překážky uvedené v tomto sdělení a jejich hlavní příčiny bude třeba řešit prostřednictvím souboru opatření jak na úrovni EU, tak na úrovni jednotlivých členských států, mezi něž patří: digitalizace veřejné správy a lepší komunikace s cílem pomoci uživatelům během celé jejich cesty, v případě nutnosti nové a lepší právní předpisy EU, lepší provádění a v konečném důsledku i prosazování předpisů.

Jednou ze zásadních oblastí činnosti – prosazováním předpisů – se zabývá sdělení o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu², které stanoví priority Komise pro obnovené partnerství s členskými státy.

Dnes přijatá Nová průmyslová strategie pro Evropu³ zdůrazňuje, že silný a integrovaný jednotný trh je odrazovým můstkem a předpokladem pro konkurenceschopný průmysl EU. Aby jednotný trh přinášel prospěch všem, zavádí právo EU společná pravidla, která mají odstranit překážky a usnadnit oběh zboží a služeb v celé EU a zároveň chránit spotřebitele. Tato zpráva rovněž ukazuje, že pokud se nevyužije plného potenciálu jednotného trhu, budou nejvíce postiženy malé a střední podniky a občané, protože jejich zdroje jsou omezené. Zejména začínající podniky a vysoce inovativní malé a střední podniky se nemohou stát konkurenceschopnými hráči v mezinárodním měřítku. Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky⁴, která byla dnes rovněž přijata, stanoví další cílená opatření, která mají pomoci malým a středním podnikům lépe využívat jednotný trh.

Toto sdělení rovněž souvisí s evropským semestrem, kde je odstranění nejproblematictější regulační a administrativní zátěže stále předmětem znepokojení, jakož i s nástroji pro zlepšování právní úpravy na úrovni EU.

Prizpůsobit jednotný trh dnešním problémům je ambiciózní cíl a lepším fungováním jednotného trhu by se uvolnil nevyužitý hospodářský potenciál. Nedávná aktualizace studie Evropského parlamentu o nákladech vyplývajících z neexistence společného evropského postupu⁵ odhaduje, že výhody plynoucí z odstranění zbývajících překážek plně fungujícího jednotného trhu zboží a služeb by do konce roku 2029 mohly dosáhnout 713 miliard eur.

Zajistit výhody jednotného trhu je společnou odpovědností Komise a členských států. Ochrana integrity jednotného trhu EU před vnějšími problémy je stejně důležitá jako jeho

² COM(2020) 94, 10.3.2020.

³ COM(2020) 102, 10.3.2020.

⁴ COM(2020) 103, 10.3.2020.

⁵ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/631745/EPRS_STU\(2019\)631745_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/631745/EPRS_STU(2019)631745_EN.pdf)

posilování zevnitř. Komise je připravena zintenzivnit své úsilí a pomoci členským státům dosáhnout jednotného trhu, který splní jejich očekávání.

I. PERSPEKTIVA UŽIVATELŮ: NEJČASTĚJI HLÁŠENÉ PŘEKÁŽKY

Toto sdělení vychází ze dvou zpráv Komise⁶. První z nich, zveřejněná současně s tímto sdělením, se zaměřuje na praktické obtíže a překážky pro jednotný trh, jak je vnímají podniky. Vychází ze zdrojů, které zachycují vnímání podniků, jež hodlají být nebo již jsou aktivní na jednotném trhu. Tyto zdroje zahrnují průzkumy podniků, databáze a analýzy. Kromě toho proběhla konzultace s obchodními komorami s cílem získat o jednotlivých překážkách ucelenější obrázek. Analýza rovněž vychází z interních odborných znalostí Komise. Každá překážka byla do této zprávy zahrnuta v případě, že ji jako překážku soustavně označoval významný podíl podniků dotázaných v průzkumech a/nebo různé zdroje. Druhá zpráva, srovnávací přehled podmínek pro spotřebitele EU, zveřejněný v listopadu 2019, vychází z podkladového průzkumu o postojích spotřebitelů k přeshraničnímu obchodu. Obě zprávy poskytují přehled o překážkách na jednotném trhu, jak je vnímají jeho uživatelé, a neobsahují vyčerpávající informace.

Na základě důkazů shromážděných ve zmíněných dvou zprávách se toto sdělení zaměřuje nejprve na 13 hlavních překážek pro přeshraniční činnost, které nejčastěji hlásily podniky (s ohledem na přeshraniční obchod či usazování) a spotřebitelé (s ohledem na přeshraniční nákup zboží nebo služeb).

Překážky jsou prezentovány podle zásadních etap „cesty“ podniků a spotřebitelů na jednotném trhu, jak je uvedeno níže v rámečku.

Mezi zásadní etapy cesty podniků patří: shromažďování informací pro přípravu přeshraniční transakce (a/nebo expanze), plnění požadavků na prodej zboží nebo poskytování služeb, marketing a prodej, dodávky, poprodejní servis a řešení sporů, daně, (další kroky v případě usazení) zahájení podnikatelské činnosti, personální záležitosti, investice a financování.

Zásadní etapy cesty spotřebitelů: shromažďování informací o produktech/službách, nákupy, platby, přebírání dodávek, poprodejní činnosti a řešení sporů.

⁶ Pracovní dokument útvarů Komise „Business Journey on the Single Market: Practical Obstacles and Barriers“ („Cesta podniků na jednotný trh: praktické obtíže a překážky“); srovnávací přehled podmínek pro spotřebitele vydávaný Komisí: spotřebitelé na jednotném trhu jako doma – vydání z roku 2019.

Shromažďování informací potřebných pro přípravu přeshraniční transakce a/nebo expanze

1. Podniky hlásí obtíže při získávání informací, a to nejen o tržních příležitostech a potenciálních obchodních partnerech, ale také o příslušných regulačních požadavcích.

Podle nedávného průzkumu⁷ 31 % malých a středních podniků, které mají zkušenosti s vývozem, a 21 % malých a středních podniků bez těchto zkušeností zmiňuje obtíže s nacházením obchodních partnerů v jiném členském státě jako překážku pro podnikání na celém jednotném trhu. Kromě toho 22 %, resp. 11 % z nich uvádí, že nevědí, kde získat informace o potenciálních tržních příležitostech. Evropské obchodní komory rovněž zdůraznily, že nedostupnost informací o pravidlech a požadavcích se řadí mezi překážkami pro jednotný trh na třetí místo, jak udalo 69 % respondentů z řad jejich členů⁸. Podle jiného nedávného průzkumu se zaměřením na pět největších ekonomik EU představuje v pěti největších členských státech neznalost pravidel, která je třeba dodržovat, překážku pro 31 % malých a středních podniků, které nemají žádné zkušenosti s vývozem, a pro 9 % malých a středních podniků, které tuto zkušenost mají⁹.

Plnění požadavků a dodržování postupů pro prodej zboží nebo služeb

2. Podniky poukazují na zatěžující a složité administrativní postupy při prodeji zboží nebo poskytování služeb v jiném členském státě.

Několik nedávných průzkumů důsledně uvádí „složité administrativní postupy“ jako jednu z nejzávažnějších překážek jednotného trhu pro podniky, a zejména pro malé a střední podniky. Mezi nimi jsou v oblasti služeb často zmiňovány postupy pro vysílání pracovníků do jiného členského státu a za překážku je považuje 58 % respondentů nedávného průzkumu evropských obchodních komor¹⁰. Celkem 22 % respondentů průzkumu provedeného finskou obchodní organizací¹¹ považuje tyto postupy za významnou nebo velmi významnou překážku. Až 10 % případů SOLVIT týkajících se podniků zaznamenaných v roce 2018 se týká obtíží spojených s vysláním pracovníků¹².

Zatímco evropský kodex pro elektronické komunikace vyřešil řadu dlouhodobých překážek pro zavádění sítí, včetně včasné dostupnosti spektra pro 5G, některé překážky stále přetrvávají. Byly hlášeny složité a/nebo zatěžující postupy pro udělování povolení/licencí zejména v řadě odvětví služeb, včetně elektronických komunikací, odborných služeb a stavebnictví. Mezi konkrétní problémy, které podniky zmiňují, patří nedostatek

⁷ Centrum pro evropská politická studia, „Hidden Treasures: Mapping Europe’s sources of competitive advantage in doing business“, 2019 (Hidden Treasures report).

⁸ Eurochambres, „Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions“, 2019.

⁹ Centrum pro evropská politická studia, „Hidden Treasures: Mapping Europe’s sources of competitive advantage in doing business“, 2019 (Hidden Treasures report).

¹⁰ Eurochambres, „Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions“, 2019.

¹¹ Confederation of Finnish Industries.

¹² Srovnávací přehled výsledků v oblasti jednotného trhu 2018: https://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/solvit/index_en.htm.

elektronických postupů, náročné požadavky na dokumenty (včetně požadavků na ověřený překlad a kopie), vysoké poplatky nebo dlouhé lhůty pro rozhodnutí ze strany orgánů. Například společnosti, které zavádějí a provozují sítě a služby elektronických komunikací, včetně 5G, čelí řadě obtíží (zatěžující administrativní postupy pro získání stavebního povolení, vysoké poplatky ve vztahu k investičním potřebám, zejména za přidělování rádiového spektra, problémy s přístupem k informacím o stávající fyzické infrastruktuře, jako jsou kabelovody nebo stožáry, a nedostatek těchto informací atd.). Tato situace má za následek pomalejší, nákladnější a méně efektivní zavádění sítí elektronických komunikací, které mají zásadní význam pro rozvoj jednotného digitálního trhu¹³.

3. Podniky si stěžují na nerovný přístup k veřejným zakázkám.

Navzdory digitalizaci zadávání zakázek jsou podniky opakovaně znepokojeny pocíťovanou nedostatečnou transparentností a možným diskriminačním, nepřiměřeným nebo neobjektivním chováním ze strany veřejných zadavatelů. Při nedávném průzkumu¹⁴ hlásilo 38 % podniků jako překážku „svévolné postupy při zadávání veřejných zakázek“. Zdá se, že tuto obavu odrážejí i údaje shromažďované na úrovni EU. Ačkoli se míra zveřejňování příležitostí v oblasti veřejných zakázek v EU celkově zlepšila, její úroveň se v jednotlivých členských státech značně liší: v některých státech je i nadále nižší než odhadovaná velikost jejich trhů s veřejnými zakázkami. Podíl zadávacích řízení s jedinou nabídkou se navíc mezi lety 2009 a 2018 zvýšil a v roce 2018 dosáhl 35 %¹⁵.

4. Podniky poukazují na neefektivnost související s dodatečnými technickými požadavky, normami a dalšími pravidly (nad rámec požadavků EU) v určitých odvětvích na vnitrostátní úrovni.

Podle nedávného průzkumu bylo až 71 % malých a středních podniků, které vyzkoušely stávající systém vzájemného uznávání pro neharmonizované zboží¹⁶, konfrontováno s rozhodnutím o odepření přístupu na trh¹⁷.

Otázky vyvstávají i v oblastech, které podle práva EU harmonizovány jsou. Jako překážku uvedlo v nedávné zprávě z nizozemského průzkumu 18 % osob samostatně výdělečně činných „odlišné technické normy“¹⁸. Zdá se, že například v odvětvích průmyslových strojů a/nebo stavebních výrobků představují zvláštní problém zbytečná dodatečná značení, pravidla a požadavky na zboží, které je již v souladu s harmonizovanými právními předpisy. Odvětví elektronických komunikací je dalším příkladem toho, že některé bariéry jsou zjevně z velké části způsobeny nedostatečnou nebo nedůslednou regulací uplatňovanou v různých členských státech (například stanovení odlišných sazeb za ukončení volání na trzích hlasových služeb)¹⁹.

¹³ K této otázce viz hlavní příčina č. 1 níže.

¹⁴ Eurochambres, „Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions“, 2019.

¹⁵ Zpráva o výkonnosti jednotného trhu za rok 2019, SWD(2019) 444 final.

¹⁶ Zboží, které není harmonizováno právními předpisy EU, jako je textil, obuv, předměty pro péči o děti, klenoty, stolní nádobí a náčiní nebo nábytek.

¹⁷ Viz hlavní příčina č. 2 níže.

¹⁸ Nizozemské ministerstvo hospodářství, nizozemská vývozní agentura, „Doing Business in Europe“, 2018.

¹⁹ K této otázce viz hlavní příčina č. 1 níže.

V budoucnu bude rovněž třeba přijmout i opatření, jež zajistí, že se překážky, které již byly vyřešeny, neobjeví znovu (např. roaming).

5. Podniky v odvětví služeb soustavně hlásí problémy související s požadavky na vstup a výkon u specifických činností nebo povolání.

Poskytovatelé služeb často musí při expanzi na jednotném trhu (poskytování přeshraničních služeb a/nebo zřízení provozovny v jiném členském státě) splnit obecné požadavky nebo požadavky specifické pro dané odvětví. Z důvodu přehlednosti lze tato pravidla seskupit do těchto dvou hlavních kategorií: i) pravidla pro přístup na trh (požadavky na vstup) a ii) pravidla chování při poskytování služby (požadavky na výkon).

Na tyto vnitrostátní požadavky v oblasti služeb podniky pravidelně upozorňují jako na významnou překážku. Celkem 71 % respondentů v nedávném průzkumu evropských obchodních komor je označilo za významné nebo velmi významné (81 % u poskytovatelů služeb a 60 % u výrobců zboží). Požadavky na vstup a výkon byly označeny za významné překážky zejména pro řadu regulovaných povolání (například účetní, daňoví poradci, auditoři, povolání ve stavebnictví, architekti a inženýři, právníci nebo zmocněnci pro otázky duševního vlastnictví) a pro maloobchodní služby. U regulovaných povolání obnášejí požadavky na vstup takové problémy, jako je přístup k vyhrazeným činnostem (vyžadujícím zvláštní kvalifikaci a splnění dalších podmínek, jako je povinné členství v profesním sdružení) a požadavky na povolení. Požadavky na výkon zahrnují omezení týkající se reklamy, právní formy nebo držení podílů, zákaz společného výkonu povolání nebo požadavky na pojištění. V maloobchodě se mohou podniky potýkat s nepřiměřenými pravidly pro zřizování fyzických prodejen, jakož i pro jejich každodenní činnosti, jako jsou pravidla týkající se umístění obchodů nebo sortimentu prodávaných výrobků, jakož i omezení týkající se prodejních akcí a slev.

Tato témata se do velké míry odráží v doporučeních pro jednotlivé země v rámci evropského semestru. Doporučení pro některé členské státy se výslovně týkají odstranění regulační a administrativní zátěže v oblasti odborných služeb a maloobchodu. Komise rovněž vypracovala ukazatele restriktivnosti, které se konkrétně zaměřují na regulaci řady povolání a maloobchodu. Výsledky přispívají k důkazům o překážkách, kterým podniky čelí.

Přeshraniční prodej zboží nebo služeb

6. Spotřebitelé a podniky se setkávají s tím, že jejich žádosti o přeshraniční nákupy jsou zamítnuty nebo přeměrovány.

Před vstupem nařízení o zeměpisném blokování²⁰ v platnost byl jeden z nejčastěji hlášených problémů spotřebitelů s přeshraničními nákupy online spojen s blokováním na základě

²⁰ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/302 ze dne 28. února 2018 o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES.

zeměpisné polohy (geo-blocking)²¹. Zdá se, že se situace zlepšila po vstupu nařízení o zeměpisném blokování v platnost²²: pouze 14 z 200 internetových stránek zkontrolovaných v nedávném šetření²³ provádělo (nelegální) přesměrování bez souhlasu spotřebitele. To však neznamená, že všechny překážky související s přeshraničním prodejem zmizely. V 53 případech nebyli spotřebitelé informováni o tom, že jejich nákupy nemohou být dodány do zemí, v nichž obchodník působí. Kromě toho bleskový průzkum Eurobarometr 477b²⁴ uvádí, že přeshraniční přístup k audiovizuálnímu obsahu často nefunguje (přibližně v polovině případů), většinou kvůli praktikám zeměpisného blokování²⁵. Skutečnost, že tvůrci obsahu / držitelé práv omezují přeshraniční dostupnost obsahu ve své licenční dohodě o autorských právech, se zdá být rovněž problémem. V této souvislosti bude brzy přijata hodnotící zpráva o nařízení o zeměpisném blokování.

V některých případech i podniky čelí situacím, že nemohou nakupovat zboží ze země dle svého výběru. Maloobchodníci si stěžují na tato územní omezení dodávek ukládaná dodavateli, kteří nařizují maloobchodníkům nakupovat ve svém státě. Tyto praktiky, které mohou být v rozporu s právem v oblasti hospodářské soutěže, mohou vést k roztržitému jednotnému trhu na úkor spotřebitelů i podniků.

7. Spotřebitelé méně důvěřují přeshraničním nákupům online.

Rozdíl mezi důvěrou v přeshraniční nákupy online a důvěrou v domácí nákupy online se mezi rokem 2012 a rokem 2018 nezmenšil. Přetrvává navzdory prudkému nárůstu nákupů přes internet, a zejména poměru spotřebitelů nakupujících online uvnitř EU, který se téměř zdvojnásobil z 11 % v roce 2012 na 21 % v roce 2018 (ve srovnání s tím se domácí nákupy online zvýšily z 40 % v roce 2012 na 52 %²⁶). Spotřebitelé stále pocítují výrazně menší důvěru při nákupu na internetových stránkách v jiné zemi EU (48 %) než na internetových stránkách v jejich zemi (72 %). V roce 2012 byla obě tato čísla nižší o 15 procentních bodů. Spotřebitelé nejsou dostatečně informováni o použitelnosti harmonizovaných pravidel na ochranu spotřebitele a o tom, že existují přeshraniční opravné prostředky. V důsledku toho se více zdráhají hledat lepší nabídky online v zahraničí.

8. Spotřebitelé jsou terčem přeshraničních podvodů.

V EU se v posledních dvou letech přibližně 56 % dotázaných spotřebitelů setkalo s podvodem²⁷. Některé podvody, například když jsou spotřebitelé vyzváni k úhradě peněz, aby vyhráli nějakou cenu, jsou nejčastěji uváděným druhem podvodů s neznámým zeměpisným původem (9 % spotřebitelů bylo takto podvedeno, aniž byli schopni zjistit původ obchodníka)²⁸. Tento údaj ukazuje, že je třeba zlepšit a posílit administrativní spolupráci a

²¹ Viz hlavní příčina č. 5 níže.

²² Nařízení (EU) 2018/302, které se týká neoprávněné diskriminace prodeje online i offline založené na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu. Nařízení zvýhodňuje „zákazníky“ – spotřebitele i podniky, kteří nakupují zboží nebo služby jako koncoví uživatelé.

²³ Kontrola provedená sítí pro spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/IP_20_156.

²⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/flash-eurobarometer-study-intra-eu-communications>

²⁵ Na takový obsah se nařízení o zeměpisném blokování nevztahuje.

²⁶ Srovnávací přehled podmínek pro spotřebitele, vydání z roku 2019, GR pro spravedlnost a spotřebitele, s. 66.

²⁷ Průzkum Komise o postojích Evropanů ke kybernetické bezpečnosti – Zvláštní průzkum Eurobarometr 499 ze dne 29. ledna 2020.

²⁸ Srovnávací přehled podmínek pro spotřebitele, vydání z roku 2019, GR pro spravedlnost a spotřebitele, s. 34.

spolupráci v trestních věcech v rámci EU, aby donucovací orgány byly schopny v současné ekonomické situaci řešit tyto problémy, a to i v případech s přeshraničním rozměrem²⁹.

Dodávání zboží a poskytování služeb přes hranice

9. Podniky poukazují na zatěžující postupy v důsledku rozdílů v daňových systémech a správách.

Nedostatečná harmonizace daní zůstává jednou z hlavních překážek, kterým podniky při přeshraničním působení čelí. Je třeba vyvinout další úsilí, aby se snížily rozdíly v daňových systémech a přehodnotil se požadavek na jednomyslnost v Radě. Podle výroční zprávy o evropských malých a středních podnicích 2017–2018³⁰ má 63 % těchto podniků za to, že „řešení daňových záležitostí v zahraničí je příliš složité“, a uvádí je jako překážku pro vývoz (a usazování). Nedávné zprávy nizozemských a finských podnikatelských organizací³¹ zdůrazňují, že dodržování předpisů v oblasti daně z přidané hodnoty (DPH) představuje překážku pro podnikání na jednotném trhu pro jednoho z pěti respondentů. Tuto situaci potvrzuje zpráva Komise, která konstatuje, že náklady na dodržování předpisů v oblasti DPH se při přeshraničních aktivitách zvyšují³². Podobná situace panuje u nákladů na dodržování předpisů v souvislosti se zdaněním příjmů podniků³³. Stejně jako v domácím kontextu je tento problém pro malé a střední podniky horší než pro velké. Průzkum odhadl přímé náklady na dodržování daňových předpisů na zhruba 2 % uhrazených daní v případě velkých podniků, zatímco u malých a středních podniků to bylo přibližně 30 % uhrazených daní³⁴. Podle jiného průzkumu³⁵ týkajícího se relativní zátěže v oblasti dodržování daňových předpisů u přímých i nepřímých daní v 19 členských státech EU vynaloží malé a střední podniky 2,5 % svého obrátu na náklady na dodržování daňových předpisů, zatímco u velkých společností představují tyto náklady pouze 0,7 % obrátu³⁶.

Bariéry v poprodejní fázi

10. Podniky hlásí problémy s řešením obchodních/občanskoprávních sporů a vybíráním plateb.

V nedávném průzkumu evropských obchodních komor³⁷ se „odlišné smluvní/právní praktiky“ mezi překážkami pro obchod na jednotném trhu řadí na páté místo, jak uvedlo 66 %

²⁹ Viz hlavní příčina č. 3 níže.

³⁰ Evropská komise, „Výroční zpráva o evropských malých a středních podnicích za období 2017–2018“, 2018.

³¹ Nizozemské ministerstvo hospodářství, nizozemská vývozní agentura, „Doing Business in Europe“, 2018, a Confederation of Finnish Industries.

³² <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0ed32649-fe8e-11e8-a96d-01aa75ed71a1>

³³ Na základě posouzení dopadů společného konsolidovaného základu daně z příjmů právnických osob, 2016 (https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/swd_2016_341_en.pdf).

³⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0ed32649-fe8e-11e8-a96d-01aa75ed71a1>

³⁵ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/tax_survey.pdf

³⁶ KPMG-GFK (2018), Study on tax compliance costs for SMEs. Studie zadána Evropskou komisí, nabídkové řízení Evropské komise č. EASME/COSME/2015/004.

³⁷ Viz hlavní příčina č. 1 níže.

³⁸ Eurochambres, „Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions“, 2019.

respondentů. Podle nedávných údajů Eurostatu³⁸ oznámili maloobchodníci prodávající spotřebitelům přes internet, že se při přeshraničním prodeji online potýkají s výrazně více překážkami než při prodeji online obecně (58 % oproti 38 %). Podle jiných nedávných údajů Komise³⁹ se více než 3 z 10 (téměř 35 %) maloobchodníků prodávajících přes internet domnívá, že „potenciálně vyšší náklady na řešení sporů a stížností přes hranice“ představují překážky bránící prodeji online spotřebitelům v jiných zemích EU. Přetrvávajícím problémem je nedostatek informací: téměř polovina maloobchodníků dotázaných v rámci srovnávacího přehledu podmínek pro spotřebitele za rok 2019 uvádí, že nevěděli o existenci subjektů pro alternativní řešení sporů ve svých zemích⁴⁰.

Zahájení podnikatelské činnosti v jiném členském státě

11. Podniky uvádějí problémy s registrací podnikatelské činnosti v jiném členském státě.

Pět z devíti obchodních komor, které Komisi sdělily obavy svých členů ohledně přeshraničního obchodu, hlásilo problémy týkající se registrace podnikatelské činnosti v EU, zejména obtíže při registraci společnosti přes internet. Nedávný průzkum týkající se podnikání v EU, který vypracovaly nizozemské orgány⁴¹, tento názor potvrzuje: stejný problém uvedlo 27 % respondentů. Zdá se, že údaje Komise tento dojem také podporují. Podle výsledků veřejné konzultace, která se konala v roce 2016 v souvislosti s přípravou návrhu jednotné digitální brány, byla registrace podnikatelské činnosti považována za jeden ze tří prioritních postupů, které by měly být dostupné online. Pokud jde konkrétně o registraci společností, z veřejné konzultace, která připravila návrhy pro balíček právních předpisů EU o právu společností z roku 2018 (který byl nyní přijat), vyplývá silná podpora ze strany podnikatelských organizací (70 %) a členských států (64 %) pro zavedení nových pravidel pro registraci společností s ručením omezeným a pro podávání informací o společnosti v obchodních rejstřících plně online.

Personální záležitosti

12. Podniky hlásí problémy s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků a nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi.

Nedostatek kvalifikovaných pracovníků je překážkou integrace jednotného trhu, neboť může bránit úspěšným podnikům v jednom členském státě expandovat a usadit se jinde na jednotném trhu, mimo jiné i v zahraničí. Dostupnost kvalifikovaných pracovníků nebo zkušených manažerů byla stále častěji označována za nejvýznamnější problém, s nímž se malé a střední podniky v posledních letech potýkají (26 % malých a středních podniků v roce 2019). Konkrétně v roce 2018 hlásilo 53 % společností, které nabraly nebo se pokusily nabrat

³⁸ Postoj maloobchodníků k přeshraničnímu obchodu a ochraně spotřebitele (hlavní zpráva) – 2018.

³⁹ Postoj maloobchodníků k přeshraničnímu obchodu a ochraně spotřebitele (hlavní zpráva) – 2018.

⁴⁰ Srovnávací přehled podmínek pro spotřebitele, vydání z roku 2019, GR pro spravedlnost a spotřebitele.

⁴¹ Nizozemské ministerstvo hospodářství, nizozemská vývozní agentura, „Doing Business in Europe“, 2018.

odborníky na informační a komunikační technologie, potíže při obsazování volných pracovních míst; v předchozím roce jich bylo 41 %. Kromě toho mobilitu pracovníků omezují nákladné postupy pro uznávání odborných kvalifikací v regulovaných povoláních (jako jsou inženýři v mnoha členských státech).

Jazykové bariéry

13. Mnoho podniků, které se zúčastnily průzkumu, uvádí jazyk jako bariéru.

V nedávném průzkumu evropských obchodních komor⁴² zmínilo 36 % podniků „jazykové bariéry“. „Nedostatek jazykových znalostí“ označilo za překážku rovněž 32 % malých a středních podniků bez zkušeností s vývozem a 10 % malých a středních podniků, které tyto zkušenosti mají, v pěti největších členských státech⁴³.

Závěr

Zdá se, že podniky a spotřebitelé narážejí na překážky, mimo jiné regulační překážky, které obvykle řeší právní předpisy EU, ale často i na další překážky. Tyto další překážky navíc nemusí být regulační nebo správní povahy, ale spíše praktické povahy, ovšem jsou stejně důležité. V praxi se podniky nebo spotřebitelé často potýkají s různými omezeními současně, když provozují svou činnost v rámci EU. Kromě toho uživatelé, kteří jsou touto situací nejvíce znevýhodněni, jsou malé a střední podniky a odborníci.

II. HLAVNÍ PŘÍČINY 13 NEJČASTĚJI HLÁŠENÝCH PŘEKÁŽEK A ZAMĚŘENÍ DALŠÍCH OPATŘENÍ NA ÚROVNI EU A NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI

Bylo zjištěno pět hlavních příčin hlášených překážek popsanych výše. Některé mohou spadat do odpovědnosti EU, některé do odpovědnosti členských států a některé do obou. Další příčiny nemají nebo mají pouze částečně svůj původ ve veřejném pořádku a mohou být důsledkem konkrétního chování spotřebitelů nebo obchodních rozhodnutí podniků. Každá hlavní příčina je relevantní pro jednu nebo několik z 13 nejčastěji hlášených překážek ze strany podniků a spotřebitelů podle oddílu I, jak je uvedeno v tabulce níže. U každé hlavní příčiny jsou uvedeny priority pro jejich řešení, včetně stávajících a možných budoucích iniciativ.

Tabulka: relevantnost hlavních příčin pro 13 největších překážek hlášených podniky a spotřebiteli

<i>Hlášené překážky a překážky na „cestě“</i>	<i>Hlavní příčiny</i>
---	-----------------------

⁴² Eurochambres, „Business survey – EU Internal Market: Barriers and Solutions“, 2019.

⁴³ Centrum pro evropská politická studia, „Hidden Treasures: Mapping Europe’s sources of competitive advantage in doing business“, 2019 (Hidden Treasures report).

podniků/spotřebitelů“

	1. Regulační rozhodnutí na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni				2. Provádění, uplatňování a prosazování právních předpisů EU				3. Administrativní kapacita a praxe				4. Obecné podnikatelské a spotřebitelské prostředí v členských státech	5. Hlavní příčiny nesouvisející s veřejným pořádkem
	Omezující vnitrostátní pravidla a omezená úloha právních předpisů EU	Právní předpisy EU připouštějí flexibilitu v harmonizaci a/nebo praxi členských států (tzv. „gold plating“).	Požadavky oprávněné z důvodů veřejného pořádku	Složité právní předpisy EU	Nedokonale provedení směrnic EU	Nedostatečné provádění právních předpisů EU	Nedostatečné prosazování právních předpisů EU	Nedostatečná nebo neslučitelná řešení v oblasti elektronické veřejné správy na vnitrostátní úrovni	Nedostatečná koordinace mezi Komisí a státními správami a mezi státními správami navzájem	Nedostatek zaměstnanců nebo odborných znalostí na celostátní, regionální nebo místní úrovni				
1 Obtíže při získávání informací (B, C)	x					x	x	x					x	
2 Složitě administrativní postupy při prodeji zboží nebo poskytování služeb přes hranice (B)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	
3 Nerovný přístup k veřejným zakázkám (B)	x		x				x	x		x			x	
4 Neefektivnost související s dodatečnými technickými požadavky, normami a dalšími pravidly v určitých odvětvích na vnitrostátní úrovni (B)	x						x							
5 Problémy týkající se požadavků na vstup a výkon (B v odvětví služeb)	x				x	x	x	x	x	x			x	
6 Žádosti o přeshraniční nákupy byly zamítnuty nebo přeměřovány (B, C)		x		x										x
7 Menší důvěra v přeshraniční nákupy online (C)							x		x					
8 Terč přeshraničních podvodů (C)									x					x
9 Zatěžující postupy v důsledku rozdílů v daňových systémech a správách (B)	x							x	x	x			x	
10 Problémy s řešením obchodních/občanskoprávních sporů a vybíráním plateb (B)	x							x		x			x	
11 Problémy s registrací podnikatelské činnosti v jiném členském státě (B)	x		x		x			x	x	x			x	
12 Problémy s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků a nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi (B)	x												x	x
13 Jazyk jako bariéra (B, C)		x												x

Legenda: (B): podniky, (C): spotřebitelé

1. Regulační rozhodnutí na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni

Omezující vnitrostátní pravidla a úloha právních předpisů EU

Podniky působící na jednotném trhu často čelí omezujícím vnitrostátním pravidlům. To může představovat problém zejména v odvětvích, v nichž členské státy uplatňují restriktivní a často odlišné regulační přístupy, mimo jiné v oblastech, v nichž se vyskytují inovace a nové obchodní modely. Komise v reakci na některé překážky uvedené v oddíle I určila několik prioritních oblastí pro další legislativní iniciativy, které by měly usnadnit přeshraniční aktivity podniků a spotřebitelů⁴⁴. Některé hlavní iniciativy se týkají ekologické transformace a digitální transformace a jsou vymezeny v pracovním programu Komise na rok 2020⁴⁵. Patří k nim rozvoj jednotného trhu pro udržitelné produkty, umělá inteligence, data a digitální služby.

Restriktivní vnitrostátní pravidla jsou obzvláště závažná u služeb a zahrnují například požadavky na vstup a výkon určitých činností nebo povolání, jako jsou režimy povolení, povinná členství v komorách v řadě odborných služeb, požadavky na pojištění nebo omezení podnikových struktur. Pokud právo EU již stanoví rámec pro posuzování takových omezení (směrnice o službách, směrnice o testu přiměřenosti atd.), Komise v zájmu rychlejšího dosažení výsledků zaměří své úsilí na lepší provádění a prosazování v souladu s dnešním dlouhodobým akčním plánem pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu.

Rozdílné a omezující regulační přístupy existují i v oblastech, kde EU nemá žádné nebo jen omezené legislativní pravomoci (sociální zabezpečení nebo vzdělávání) a/nebo kde existují požadavky na jednomyslnost ve Smlouvě (zdanění). To neznámá, že legislativní iniciativy nejsou možné, jak se nedávno ukázalo v oblasti přímého zdanění. EU přijala směrnici, která má zlepšit řešení sporů v oblasti přímých daní⁴⁶, zejména používání závazného smírčího řízení. Rada navíc nedávno přijala návrh Komise týkající se revize pravidel pro osvobození od DPH pro malé a střední podniky⁴⁷. Pracovní program Komise na rok 2020 rovněž obsahuje akční plán pro boj proti daňovým únikům a pro zjednodušení zdanění.

Jednomyslnost je rovněž vyžadována k vytvoření evropských právních forem společností. To nevylučuje iniciativy EU, ale v praxi to ztěžuje dosažení dohody o těchto iniciativách⁴⁸. Na úrovni EU jsou však harmonizovány některé další aspekty práva společností. Důležité je, že směrnice o používání digitálních nástrojů a postupů z roku 2019 brzy umožní podnikatelům zakládat nové společnosti nebo pobočky plně online ve všech členských státech a na přeshraničním základě v celé EU a uloží členským státům povinnost poskytovat informace o nejdůležitějších požadavcích v oblasti práva společností na internetu a bezplatně. Tím by se měly vyřešit některé z výše uvedených překážek a výsledkem by měly být významné úspory nákladů a úspory z důvodu vyšší efektivity pro společnosti, zejména pro malé a střední podniky. Otázky provádění a dodržování předpisů se týkají jak Komise, tak i členských států.

⁴⁴ Přezkum směrnice o snížení nákladů na širokopásmové připojení (viz překážka č. 2), další harmonizace sazeb za ukončení volání v rámci připravovaného aktu v přenesené pravomoci (viz překážka č. 4), akt o digitálních službách (viz překážka č. 4).

⁴⁵ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Pracovní program Komise na rok 2020 – Unie, která si klade vyšší cíle, 29. ledna 2020 (COM(2020) 37 final).

⁴⁶ Směrnice Rady (EU) 2017/1852 ze dne 10. října 2017 o mechanismech řešení daňových sporů v Evropské unii (Úř. věst. L 265, 14.10.2017, s. 1).

⁴⁷ Viz reforma DPH (překážka č. 9).

⁴⁸ Například návrh Komise z roku 2008 týkající se statutu evropské soukromé společnosti a návrh týkající se statutu evropské nadace z roku 2012 byly následně staženy, jelikož nedošlo k žádnému pokroku v jednáních.

Jejich řešení by proto mělo vycházet z prohloubené spolupráce mezi nimi. Konkrétní iniciativy v této oblasti jsou uvedeny ve sdělení o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu.

Omezená úloha EU může být tedy také důsledkem potřeby dodržovat v dané oblasti zásady subsidiarity a proporcionality.

Právní předpisy EU mohou připouštět flexibilitu ohledně úrovně harmonizace a/nebo praxe členských států (tzv. „gold plating“).

Některé záležitosti týkající se jednotného trhu jsou plně harmonizovány na úrovni EU. Zákonodárce EU upravit danou záležitost vyčerpávajícím způsobem, a to tím, že zajistil rovnováhu mezi potřebou otevřít trh a potřebou sledovat cíle veřejného zájmu. Pokud jde o tyto záležitosti, pravidla EU stanoví „minimální“ („základní“) úroveň a „strop“: na vnitrostátní úrovni již nelze doplňovat další požadavky⁴⁹.

V mnoha oblastech (jako jsou určité aspekty ochrany spotřebitele) jsou některé záležitosti předmětem minimální harmonizace na úrovni EU, což ponechává členským státům prostor, aby stanovily normy nad rámec určené základní úrovně. To může vést na jednotném trhu k částečně odlišným pravidlům, která mohou představovat zátěž pro účastníky trhu (tzv. „gold plating“). Kvůli těmto rozdílným pravidlům může být také pro spotřebitele složitější pochopit právní základ a rozsah jejich ochrany při přeshraničním nákupu.

V záležitostech, které nejsou na úrovni EU plně harmonizovány, mají členské státy prostor stanovit na vnitrostátní úrovni dodatečné požadavky (pokud jsou odůvodněné a přiměřené) s cílem sledovat určité legitimní veřejné zájmy. To však často způsobí další regulační nebo administrativní zátěž pro podniky a konkrétní dopad se projeví u malých a středních podniků. „Gold plating“ – ukládání dodatečných požadavků nad rámec předpisů EU – je specifický problém ve vztahu k odvětví služeb. Tyto požadavky rovněž mají nepřímý dopad na spotřebitele, neboť jim tak mohou být odepřeny nabídky zahraničních společností a zejména inovativních malých a středních podniků.

V oblastech, které spadají do oblasti působnosti práva EU, musí členské státy dodržovat pravidla volného pohybu zakotvená ve Smlouvě, v sekundárním právu, obecných zásadách práva EU (jako je proporcionalita a právní jistota) a v Listině základních práv EU, aby se zajistil plný účinek volného pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu.

Komise připomíná, že členské státy jsou povinny dodržovat právo EU, a vyzývá je, aby zvýšily své úsilí o zjednodušení a omezily zbytečnou administrativní zátěž⁵⁰. Dodatečné vnitrostátní požadavky musí být odůvodněny vyšším veřejným zájmem, musí být nediskriminační, přiměřené, snadno srozumitelné a musí být v souladu s harmonizovanými

⁴⁹ Otázka, zda je harmonizace úplná, či nikoli, musí být posuzována s ohledem nejen na danou oblast, ale také na konkrétní záležitost.

⁵⁰ V bodě 43 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů ze dne 13. dubna 2016 se stanoví, že členské státy, které provádějí směrnice ve vnitrostátním právu a které se rozhodly přidat další prvky, které s těmito právními předpisy Unie nijak nesouvisí, by měly učinit tyto další prvky rozpoznatelnými prostřednictvím prováděcího aktu nebo aktů nebo prostřednictvím souvisejících dokumentů.

minimálními pravidly⁵¹. Navíc, a to i v rámci právních norem, musí být v souladu s cíli jednotného trhu rozdíly omezeny na minimum. Komise má podle Smlouvy pravomoc zahájit řízení o nesplnění povinnosti a, jak je uvedeno ve sdělení o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu, je připravena pomáhat členským státům dodržovat právo EU, aby bylo možné dosáhnout společného cíle, kterým je dobře fungující jednotný trh.

Požadavky oprávněné z důvodů veřejného pořádku

Některé obavy, které uživatelé uvedli, mohou zčásti pramenit ze situací, kdy právní předpisy EU sledují jiné legitimní politické cíle zaměřené na dosažení rovnováhy mezi těmito cíli a volným pohybem na jednotném trhu. K těmto politickým cílům patří například ochrana spotřebitelů, ochrana práv pracovníků a ochrana sociálních práv. V některých případech by těchto cílů mohlo být dosaženo lépe a s menší roztržičností jednotného trhu prostřednictvím společného právního rámce EU. Například cílem směrnice o vysílání pracovníků bylo usnadnit volný pohyb pracovníků, svobodu usazování a volný pohyb služeb přijetím společného souboru pravidel na úrovni EU. Kromě toho je třeba, aby členské státy lépe prováděly stávající pravidla EU, takže podniky se nebudou potýkat s neodůvodněnými nebo nepřiměřenými vnitrostátními pravidly a formalitami.

Složité právní předpisy EU

Interakce mezi různými právními předpisy, často na úrovni EU a na vnitrostátní úrovni, a časté změny právních předpisů představují problém. To může vést k právní nejistotě, jakož i k nákladům na dodržování předpisů a může to nepříznivě ovlivnit podnikatelské prostředí a ekonomické činnosti se zvláštním dopadem na malé a střední podniky a jednotlivé spotřebitele. Ekologičtější a digitálnější ekonomika navíc vyžaduje, aby byla na úrovni EU upravena pravidla pro výroby. Například ekologická transformace bude v souladu s novým akčním plánem pro oběhové hospodářství vyžadovat, aby stávající právní předpisy EU týkající se výrobků obecně poskytovaly správné pobídky k udržitelnosti a oběhovosti. Probíhající konzultace ohledně možných úprav pravidel bezpečnosti a odpovědnosti s ohledem na umělou inteligenci, robotiku a internet věcí nemusí být vyčerpávající, pokud jde o otázky spojené s digitalizací, například normalizací. Za tímto účelem přijme Komise nezbytná opatření, aby zajistila, že právní režim pojme soudržným způsobem oběhovější a digitálnější ekonomiku pro nepotravinářské výrobky, a v nezbytném rozsahu stávající konzultace rozšíří.

Na úrovni EU je cílem pravidel pro zlepšování právní úpravy zajistit, aby právní předpisy EU přinášely prospěch obyčejným lidem a podnikům, aby byly založeny na důkazech a důkladném posouzení dopadů a aby regulační zátěž pro jednotlivce a podniky byla omezena na minimum. Pečlivé posouzení podstatných změn původních návrhů Komise by pomohlo minimalizovat riziko nezamýšlených dopadů na podniky a spotřebitele. V rámci Programu pro účinnost a účinnost právních předpisů (REFIT) Komise systematicky zkoumá stávající

⁵¹ Viz sdělení Komise ze dne 19. července 2018 o ochraně investic v rámci EU.

právní předpisy, aby zjistila, kde lze snížit zátěž pro jednotlivce, podniky nebo správní orgány, a zjednodušila právní předpisy, aniž by došlo k omezení jejich přínosů pro veřejný pořádek. Komise ve svém pracovním programu na rok 2020 určila 44 právních předpisů, které mají být tomuto postupu podrobeny.

V budoucnosti bude Komise uplatňovat zásadu „jeden přijmout – jeden zrušit“. Účelem je zajistit, aby právní předpisy EU přinášely prospěch, aniž by občanům a podnikům ukládaly zbytečnou zátěž. Nová skupina odborníků⁵², platforma Fit pro budoucnost, bude poskytovat Komisi poradenství a podporu v jejím úsilí o zjednodušování právních předpisů a snižování administrativní zátěže pro podniky a jednotlivce.

Vzhledem k tomu, že regulační problémy postihují zejména malé a střední podniky, je Komise odhodlána posuzovat jejich dopad na tyto podniky ve svých posouzeních dopadů⁵³. Test dopadů na malé a střední podniky je již součástí pravidelného posuzování a bude se i nadále uplatňovat u všech relevantních návrhů Komise, včetně Zelené dohody. „Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky“ kromě toho navrhuje, aby se zajistila vhodnost daného nového právního předpisu pro malé a střední podniky tím, že nový zmocněnec EU pro malé a střední podniky⁵⁴ bude ve spolupráci se zúčastněnými stranami z řad těchto podniků filtrovat iniciativy EU a upozorňovat na ty, které si zasluhují bedlivou pozornost z hlediska malých a středních podniků. Tento zmocněnec bude mít zvláštní úlohu v nové platformě Fit pro budoucnost.

Kromě toho sdělení o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu označuje složité právní předpisy EU za oblast, v níž je třeba dále posílit spolupráci mezi Komisí a členskými státy, aby se zabránilo problémům s nedodržováním předpisů. Mezi navrhovaná opatření patří posílení znalostí a zlepšení povědomí a přístupu k informacím o pravidlech a požadavcích.

2. Provádění, uplatňování a prosazování právních předpisů EU

Nedokonalé provedení směrnic EU

Jelikož včasné, úplné a správné provádění směrnic EU členskými státy není dostatečné, oslabuje se řádné fungování jednotného trhu, protože se zvyšuje roztříštěnost předpisů. Podobně i nedostatečné uplatňování pravidel vyplývajících ze směrnic EU a jejich nedostatečné dodržování v členských státech vytváří problémy pro jednotlivce (spotřebitele a podniky) v podobě porušování jejich práv, právní nejistoty a nedostatku rovných příležitostí a navíc vede k nerovnováze a neúčinnosti na jednotném trhu.

⁵² Skupina se bude skládat z celostátních, regionálních a místních orgánů členských států, Výboru regionů, Hospodářského a sociálního výboru a externích zúčastněných stran.

⁵³ SWD(2017) 350. Pokyny ke zlepšování právní úpravy.

⁵⁴ Zmocněnec EU pro malé a střední podniky zajišťuje vazbu mezi tvorbou politiky v oblasti těchto podniků na úrovni EU a vnitrostátními zmocněnci/subjekty pro malé a střední podniky odpovědnými za politiku v této oblasti. Předseda síti vnitrostátních zmocněnců pro malé a střední podniky, která pak zajišťuje, aby vnitrostátní podnikatelské kruhy, vnitrostátní orgány a EU spolupracovaly v oblasti politiky týkající se malých a středních podniků.

Nedostatečné provádění práva Unie

Kromě správného provádění směrnic EU mají členské státy také odpovědnost za správné uplatňování právních předpisů EU. Některé z 13 nejčastěji hlášených překážek uvedených výše by bylo možné řešit lepším uplatňováním stávajícího práva EU.

Například v oblasti služeb spočívá stále velký potenciál v lepším uplatňování stávajících pravidel (např. směrnice o službách a směrnice o odborných kvalifikacích) v kombinaci s důslednějším prosazováním těchto pravidel.

Obtíže vznikají i v oblastech, v nichž se uplatňuje zásada vzájemného uznávání. V oblasti neharmonizovaného zboží musí podniky často splňovat dodatečné požadavky, které ukládá členský stát, do kterého chtějí vyvážet. Nové nařízení o vzájemném uznávání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě v rámci „balíčku týkajícího se zboží“, které se stane použitelným v dubnu 2020, pomůže zvýšit účinnost vzájemného uznávání. Zvýší se zejména transparentnost rozhodnutí přijímaných příslušnými orgány členských států a podniky mohou získat informace o vzájemném uznávání a vnitrostátních technických předpisech týkajících se neharmonizovaného zboží na kontaktních místech pro výrobky⁵⁵.

Nedostatečné prosazování právních předpisů EU

Členské státy jsou povinny prosazovat právní předpisy EU. Za tímto účelem musí za podpory Komise zvýšit své úsilí. Komise jim zejména připomíná jejich povinnost provést nedávná legislativní opatření EU, která orgánům členských států poskytují další donucovací pravomoci, jako je například nařízení o dozoru nad trhem⁵⁶, směrnice o lepším vymáhání a modernizaci právních předpisů EU na ochranu spotřebitele a nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele (které spotřebitelům poskytne lepší ochranu a nápravu v přeshraničních situacích). Lepší prosazování pravidel by mělo být rovněž doplněno o spolupráci jednotlivců. To je účelem směrnice o ochraně oznamovatelů (jež má být provedena do prosince 2021)⁵⁷, což je nový nástroj posilující schopnost vnitrostátních a unijních donucovacích orgánů odhalovat, řešit a předcházet porušování předpisů v zásadních oblastech jednotného trhu, jako je zadávání veřejných zakázek a ochrana spotřebitele. Kromě toho, jak je uvedeno ve sdělení o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu, je Komise odhodlána spolupracovat s členskými státy na zlepšování organizace práce a na řádném využívání všech dostupných administrativních nástrojů ke zvýšení rychlosti a účinnosti řešení údajných porušení předpisů.

⁵⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/515 ze dne 19. března 2019 o vzájemném uznávání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě a o zrušení nařízení (ES) č. 764/2008.

⁵⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy a o změně směrnice 2004/42/ES a nařízení (ES) č. 765/2008 a (EU) č. 305/2011.

⁵⁷ Směrnice (EU) 2019/1937 stanoví vysokou úroveň ochrany před odvetnými opatřeními pro osoby, které oznámí informace o porušení práva Unie získané v pracovním kontextu. Tato směrnice posiluje schopnost vnitrostátních a unijních donucovacích orgánů odhalovat, řešit a předcházet porušování předpisů v zásadních oblastech jednotného trhu, jako je zadávání veřejných zakázek, finanční služby, boj proti praní peněz, finanční zájmy EU a ochrana spotřebitele.

Sdělení o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu stanoví několik nových iniciativ zaměřených na řešení problémů spojených s prováděním a vymáháním výše uvedených právních předpisů EU. Patří k nim účinnější odhalování a vyšetřování případů nedodržování předpisů (racionalizace stávajících informačních systémů v oblasti jednotného trhu, které se používají ke sdílení informací o nezákonném a nevyhovujícím průmyslovém a spotřebním zboží), jakož i vytvoření pracovní skupiny pro prosazování pravidel jednotného trhu složené z členských států a Komise, ustavení donucovacích orgánů s odpovídajícími pravomocemi (úloha sítě EU sdružující vnitrostátní koordinátory pro prosazování pravidel a Evropského orgánu pro pracovní záležitosti⁵⁸).

3. Administrativní kapacita a praxe

Nedostatečná nebo neslučitelná řešení v oblasti elektronické veřejné správy na vnitrostátní úrovni

Nedostatečný rozvoj řešení v oblasti elektronické veřejné správy může brzdit rozvoj jednotného trhu. Jedná se zejména o problémy s přístupem k informacím o pravidlech a požadavcích. To je rovněž hlavní příčinou obtíží spojených s vnitrostátními formalitami nebo postupy pro splnění požadavků na přeshraniční prodej zboží nebo poskytování služeb.

V případě, že jsou zaváděna řešení v oblasti elektronické veřejné správy, bude pravděpodobně představovat problém interoperabilita, pokud nebude náležitě ošetřena. Evropský rámec interoperability – strategie provádění a akční plán⁵⁹, který byl revidován v roce 2017, nabízí mnohá doporučení na podporu přeshraniční a meziodvětvové interoperability. Zavádění těchto řešení podporuje řada programů⁶⁰. Iniciativy, jako je přeshraniční uznávání elektronických identifikací a důvěryhodných služeb (stanovené v několika právních předpisech EU, jako je nařízení eIDAS (EU) č. 910/2014)⁶¹ a zásada „pouze jednou“ (článek 14 nařízení (EU) 2018/1724 o jednotné digitální bráně), podporují přeshraniční digitální veřejné služby. V nové digitální strategii vyzývá Komise k rozšíření strategie interoperability vládních institucí v EU⁶². Vyzývá rovněž k revizi nařízení eIDAS, jejímž smyslem je zvýšit efektivitu nařízení, rozšířit jeho přínosy i na soukromý sektor a prosadit spolehlivou digitální identitu všech Evropanů.

Od 12. prosince 2020 bude po realizaci jednotné digitální brány⁶³ portál Vaše Evropa poskytovat přístup ke komplexním informacím o působení na jednotném trhu. Bude také uživatele přesměrovávat na nejrelevantnější asistenční službu. Tato brána rovněž předpokládá

⁵⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1149 ze dne 20. června 2019, kterým se zřizuje Evropský orgán pro pracovní záležitosti.

⁵⁹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropský rámec interoperability – Strategie provádění (COM(2017) 134).

⁶⁰ Nástroj pro propojení Evropy a jeho infrastruktury pro budování infrastruktury digitálních služeb a řešení interoperability z programu ISA².

⁶¹ Nyní je předmětem přezkumu s cílem zvýšit jeho účinnost v komerčních podmínkách.

⁶² Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů (COM(2020) 67 final).

⁶³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1724 ze dne 2. října 2018, kterým se zřizuje jednotná digitální brána pro poskytování přístupu k informacím, postupům a k asistenčním službám a službám pro řešení problémů a kterým se mění nařízení (EU) č. 1024/2012.

digitalizaci 21 často používaných administrativních postupů, plnou přeshraniční dostupnost všech postupů online a zavedení přeshraničního systému „pouze jednou“ do prosince 2023.

Propojení systému obchodních rejstříků (BRIS), dostupné od roku 2017, zajišťuje vazbu mezi obchodními rejstříky členských států a zemí EHP a umožňuje společnostem a podnikatelům vyhledávat a získávat na portálu e-Justice⁶⁴ bezplatné informace o společnostech s ručením omezeným v EU v různých jazycích a uživatelsky vstřícným způsobem.

Několik možností řešení těchto otázek je rovněž zahrnuto v návrhu víceletého finančního rámce na období 2021–2027. Například akce v rámci programu Digitální Evropa se budou snažit propagovat zavádění řešení v oblasti elektronické veřejné správy a interoperability. Balíček týkající se zboží⁶⁵ rozšiřuje mandát kontaktních míst pro výrobky EU, aby byly podnikům poskytovány lepší a rychlejší informace o pravidlech, která se vztahují na jejich zboží.

Nedostatečná koordinace mezi Komisí a státními správami a mezi státními správami navzájem.

Tato konkrétní situace je hlavním faktorem, který narušuje účinné prosazování předpisů, důvěru a spravedlivou hospodářskou soutěž na jednotném trhu. Podnikům nebo odborníkům, kteří chtějí v souladu s předpisy rozvíjet své podnikání v jiném členském státě, by pomohla účinnější a účelnější koordinace.

Tato otázka je obzvláště důležitá v oblasti dozoru nad trhem s výrobky, kde byly rozdílné názory orgánů dozoru nad trhem označeny za překážku pro přeshraniční činnosti. Posílení koordinace prostřednictvím bezproblémového mechanismu vzájemné spolupráce mezi příslušnými orgány dozoru nad trhem povede k vytvoření bezpečnějšího jednotného trhu a zlepšení podmínek hospodářské soutěže pro podniky.

Také v oblasti služeb vede nedostatečná či neúčinná spolupráce mezi vnitrostátními orgány často k tomu, že jsou poskytovatelé služeb konfrontováni s omezující regulací a omezujícími postupy. Vnitrostátní postupy (kvůli omezené výměně informací mezi členskými státy) často nezohledňují požadavky, které poskytovatelé služeb již splnili ve svém domovském členském státě. K tomu dochází i přes to, že vnitrostátní orgány mají nyní povinnost uplatňovat zásadu vzájemného uznávání podle Smlouvy a sekundárních právních předpisů (například podle směrnice o službách). V důsledku toho může docházet ke zbytečnému zdvojování kontrol a komplikacím pro poskytovatele služeb z jiných členských států.

EU vyvinula nástroje správní spolupráce, jako je nástroj pro výměnu informací o vnitřním trhu, který umožňuje předávání informací mezi správními orgány o jednotlivých situacích v

⁶⁴ https://e-justice.europa.eu/content_business_registers_at_european_level-105-cs.do

⁶⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/515 ze dne 19. března 2019 o vzájemném uznávání zboží uvedeného v souladu s právními předpisy na trh v jiném členském státě a o zrušení nařízení (ES) č. 764/2008. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1020 ze dne 20. června 2019 o dozoru nad trhem a souladu výrobků s předpisy a o změně směrnice 2004/42/ES a nařízení (ES) č. 765/2008 a (EU) č. 305/2011.

bezpečném prostředí. Tento nástroj je v současné době použitelný na 14 různých oblastí a je neustále rozšiřován a zlepšován. Členské státy jej mají používat pravidelně a v plném rozsahu.

Nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele (2017/2394), které je v platnosti od 17. ledna 2020, udílí vnitrostátním orgánům silnější donucovací pravomoci a poskytuje jim rámec pro spolupráci mezi sebou navzájem a s Komisí⁶⁶.

Řešení této hlavní příčiny v oblastech, kde neexistuje žádná konkrétní nebo dostatečná spolupráce, je významným prvkem sdělení o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu. Připomíná se v něm zejména význam vytvoření sítě EU pro soulad výrobků s předpisy, díky níž se posílí spolupráce mezi orgány dozoru nad trhem v harmonizovaném odvětví potravinářských výrobků⁶⁷.

Nedostatek zaměstnanců nebo odborných znalostí na celostátní, regionální nebo místní úrovni.

Kvůli nedostatečné administrativní kapacitě k provádění pravidel jednotného trhu, a to i na regionální a místní úrovni, není možné využívat všech výhod jednotného trhu. Podrývá se tím důvěra veřejnosti v jednotný trh a narušuje se spravedlivá hospodářská soutěž mezi podniky. Tato hlavní příčina je relevantní tehdy, když podniky nebo odborníci chtějí rozvíjet svou podnikatelskou činnost ve svém domovském nebo jiném členském státě (včetně oblasti veřejných zakázek), jak opakovaně uvádí řada doporučení pro jednotlivé členské státy v rámci evropského semestru.

Komise vytvořila komplexní rámec, který má pomoci správním orgánům členských států, mimo jiné i se zlepšením administrativní kapacity. Komise rovněž nadále podporuje profesionalizaci odborníků v oblasti zadávání zakázek pomocí různých programů, například odborné přípravy zaměřené na strategie vstřícné vůči malým a středním podnikům u centrálních zadavatelů.

Návrh Komise týkající se programu jednotného trhu podle víceletého finančního rámce na období 2021–2027 navrhuje upřednostnit budování kapacit ve státních správách a sdruženích spotřebitelů, aby se jim pomohlo s rozvojem jejich činností v oblasti prosazování práva. Kromě toho jsou ve sdělení o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu navržena nová opatření, zejména zřízení sítě pro spolupráci mezi vnitrostátními koordinátory pro prosazování pravidel v oblasti jednotného trhu nebo posílení odborné přípravy právníků odpovědných za prosazování právních předpisů týkajících se jednotného trhu.

4. Obecné podnikatelské a spotřebitelské prostředí v členských státech

Řada překážek uvedených v tomto sdělení je často společná jak pro spotřebitele a podniky působící pouze ve svém státě, tak pro spotřebitele a podniky s přeshraniční aktivitou. Tyto

⁶⁶ To by mělo pomoci zvýšit důvěru spotřebitelů při přeshraničních nákupech (překážka č. 7) nebo zlepšit ochranu před podvody z jiných zeměpisných lokalit.

⁶⁷ V důsledku nového nařízení o dozoru nad trhem z roku 2019.

překážky vyplývají z příčin, které nemají žádný specifický přeshraniční prvek a souvisí spíše s obecným podnikatelským a spotřebitelským prostředím. Patří mezi ně vyřizování stavebních povolení (například v oblasti telekomunikační infrastruktury), požadavky na vstup a výkon určitých činností nebo povolání, odběr elektřiny, řešení sporů mezi podniky před soudem i mimosoudně a placení daní. Analýza průzkumu Světové banky s názvem „Doing Business“⁶⁸ tuto skutečnost potvrzuje: členské státy jsou dobře hodnoceny v kategorii „přeshraniční obchod“, ale špatně u jiných překážek pro podnikání.

V roce 2019 se doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru týkala odstranění nejproblematictější regulační a administrativní zátěže, nedostatků ve veřejné správě a v podnikatelském prostředí a absence předvídatelných regulačních rámců v 16 členských státech. Analýza v rámci evropského semestru rovněž zdůrazňuje potřebu zlepšit kvalitu správy věcí veřejných a institucí a účinnost soudních systémů a orgánů veřejné správy. Podobně, jak již bylo uvedeno výše, upozorňuje i zpráva Komise o výkonnosti jednotného trhu na řadu ukazatelů restriktivnosti v mnoha oblastech hospodářského významu, jako jsou regulovaná povolání a maloobchodní služby.

Komise rovněž zavedla nástroje, které mají zabránit přijímání zbytečně omezujících vnitrostátních pravidel. Nedávným příkladem je směrnice o testu přiměřenosti, kterou musí členské státy provést do 30. července 2020. Směrnice bude od členských států vyžadovat, aby předem posoudily přiměřenost jakýchkoli nových nebo pozměňujících právních nebo správních předpisů, které ukládají omezení pro vstup nebo výkon regulovaných povolání.

Důležitou úlohu při zlepšování podnikatelského prostředí hrají také politiky v oblasti dovedností, a to jak z hlediska sladění dovedností s požadavky podniků, tak z hlediska zlepšování poznatků o dovednostech a jejich viditelnosti a transparentnosti přes hranice. Přípravovaná rozšířená agenda dovedností pro Evropu navrhne řadu opatření souvisejících s těmito cíli. Kromě toho bude v nadcházejícím Evropském paktu o přistěhovalectví a azylu upřesněn přístup k řízení legální migrace, aby EU mohla lépe přilákat dovednosti a talenty, které pracovní trh EU potřebuje. Prioritou bude i nadále obnovení a rychlé uzavření jednání o směrnici o modré kartě, aby bylo možné přilákat vysoce kvalifikované pracovníky.

Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky řeší potřebu zlepšit prostředí v jednotlivých státech prostřednictvím konkrétních iniciativ. K nim patří posílená spolupráce s členskými státy při provádění zásady „zelenou malým a středním podnikům“ a zdokonalení sítě zmocněnců pro malé a střední podniky, jakož i úplnosti a efektivity vnitrostátních jednotných kontaktních míst, aby se více pomohlo malým a středním podnikům, které chtějí působit přeshraničně.

5. Hlavní příčiny nesouvisející s veřejným pořádkem

Hlavní příčiny základních překážek nesouvisí vždy přímo s veřejným pořádkem, ať již na vnitrostátní úrovni či na úrovni EU. Trhy v různých členských státech fungují v širším

⁶⁸ Skupina Světové banky, Doing Business 2020.

kulturním kontextu. Kvůli odlišným preferencím spotřebitelů či odlišným jazykům v EU jsou přeshraniční aktivity složitější. Obchodní rozhodnutí soukromých subjektů nebo logistické otázky mohou vysvětlit určité obtíže, na které podniky upozorňovaly, například v případě odmítnutí podnikatelských příležitostí nebo územních omezení dodávek pro maloobchodní podniky. V tomto ohledu z výsledků šetření v odvětví elektronického obchodování provedeného Komisí (10. května 2017) vyplývá, že více než 11 % maloobchodníků uvádí, že jejich dodavatelé ukládají smluvní omezení v případě přeshraničního prodeje.

Svou roli mohou hrát i obecné makroekonomické a mikroekonomické podmínky. Zeměpisná situace a infrastrukturální podmínky mohou rovněž vytvářet překážky pro přístup na trh, například v důsledku delší doby přepravy a delších vzdáleností nebo přirozených překážek vstupu.

Skutečnost, že tyto základní příčiny nemají svůj původ přímo ve veřejném pořádku, neznamená, že EU nemůže při řešení některých z nich sehrát svou úlohu. Je tomu tak mimo jiné v případě překážek, jejichž základní příčina spočívá v obchodních rozhodnutích soukromých subjektů, neboť tyto překážky, pokud nejsou objektivně odůvodněny, mohou vést k umělému štěpení jednotného trhu. Příkladem řešení těchto otázek ze strany EU je nedávné nařízení o zeměpisném blokování⁶⁹. Dalším příkladem jsou pravidla hospodářské soutěže. Komise nedávno v návaznosti na šetření provedené v různých odvětvích řešila některé protisoutěžní dohody mezi společnostmi, které štěpily jednotný trh⁷⁰.

Pokud jde o územní omezení dodávek, kromě požadavku na úplné dodržování práva v oblasti hospodářské soutěže Komise v návaznosti na sdělení o maloobchodu z roku 2018⁷¹ požádala dodavatele, aby svůj přístup změnili dobrovolně. Než bude Komise zvažovat možné další kroky, v současné době také zkoumá, v jaké míře se územních omezení dodávek využívá, jakých výrobků se týká, jaké důvody mohou dodavatelé uvádět pro využití těchto omezení, jak může zjištěná územní omezení dodávek ovlivnit hospodářská soutěž mezi maloobchodníky a jaký je hospodářský dopad na různé úrovně dodavatelského řetězce a na spotřebitele. Na základě výsledků zváží Komise potřebu dalších politických opatření.

Program Erasmus přispívá ke zlepšení jazykových znalostí studentů. Stejně tak evropské strukturální a investiční fondy přispívají ke zlepšování infrastruktury a řeší geografické překážky v členských státech. Budou doplněny dalšími programy EU, zejména prostředky ve výši 42,3 miliardy eur navrženými pro nový program Nástroj pro propojení Evropy v novém víceletém finančním rámci.

⁶⁹ Cílem tohoto nařízení je řešit situace popsané výše v překážce č. 6. Nařízení (EU) 2018/302 vstoupilo v platnost ve všech členských státech EU dne 22. března 2018 a je uplatňováno od 3. prosince 2018.

⁷⁰ Několik příkladů těchto dohod: praktiky čtyř výrobců spotřební elektroniky (Asus, Denon & Marantz, Philips a Pioneer), kterým Komise uložila pokutu za stanovení cen pro další prodej ve vztahu k řadě široce využívaných výrobků spotřební elektroniky a (v případě podniku Pioneer) v souvislosti s omezováním přeshraničního obchodu mezi členskými státy EU, praktiky americké oděvní společnosti Guess, které Komise uložila pokutu mimo jiné za omezování přeshraničního prodeje spotřebitelům (zeměpisné blokování) a stanovení cen pro další prodej, a praktiky tří vlastníků značek a poskytovatelů licencí na práva týkající se merchandisingových výrobků (Nike, Sanrio a NBC Universal), kterým Komise uložila pokutu za jejich licenční a distribuční smlouvy omezující přeshraniční a online prodej merchandisingových výrobků, jako jsou tašky, hračky, školní doplňky a oblečení, zejména pro děti.

⁷¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Evropské maloobchodní odvětví pro 21. století (COM(2018) 219 final).

III. NEJDŮLEŽITĚJŠÍ OPATŘENÍ

Toto sdělení a dnes přijaté nové politické iniciativy stanoví prioritní opatření, která mají členské státy a Komise realizovat společně.

Komise zejména vyzývá členské státy a Evropský parlament, aby:

- urychleně přijaly všechny návrhy týkající se jednotného trhu a víceletého finančního rámce, které jsou relevantní pro elektronickou veřejnou správu a týkají se financování nových norem, nástrojů informačních technologií (jako je systém pro výměnu informací o vnitřním trhu (IMI)), služeb pro občany a podniky (jako je SOLVIT) nebo kampaní na zvyšování povědomí, zejména program Digitální Evropa a program pro jednotný trh,
- urychleně přijaly dosud neschválené legislativní návrhy, jejichž cílem je řešit hlavní příčiny překážek uvedených v tomto sdělení, zejména prioritní dosud neschválené návrhy uvedené v pracovním programu Komise na rok 2020.

Dále vyzývá členské státy, aby:

- splnily své právní povinnosti a převzaly odpovědnost za řešení základních příčin, které spadají do jejich působnosti, jako je zatěžující regulace a postupy, a zajistily, že jejich negativní dopad na jednotný trh nyní i v budoucnu bude v souladu s právem EU a v každém případě bude omezený,
- se intenzivněji snažily dodržovat právní předpisy v oblasti jednotného trhu, odstranily stávající překážky a zabránily vytváření nových,
- poskytly dostatečné zdroje pro ty správní orgány, které mají zásadní význam pro provádění jednotného trhu, jako jsou orgány koordinující jednotnou digitální bránu, orgány pro dozor nad trhem, orgány pro hospodářskou soutěž a orgány odpovědné za ochranu spotřebitele, asistenční služby, jako jsou jednotná kontaktní místa, kontaktní místa pro výrobky nebo střediska SOLVIT,
- zajistily účinnost jednotných kontaktních míst s cílem pomoci zejména malým a středním podnikům s koordinovanou reakcí na platná pravidla a předpisy, které musí dodržet, aby mohly podnikat na jednotném trhu (přeshraničně i na vnitrostátní úrovni), jakož i na investiční příležitosti/programy nabízené EU.

Na druhé straně Komise:

- dnes přijme dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu⁷², aby odstranila překážky uvedené v tomto sdělení, jejichž hlavní příčinou je nedostatečné prosazování práva EU. V této souvislosti bude zřízena pracovní skupina pro prosazování pravidel jednotného trhu (SMET), která bude složena z členských států a Komise,
- posoudí, zda je třeba přijmout další regulační opatření pro odstranění překážek závislých na jiných základních příčinách, které lze řešit na úrovni EU. Komise předloží zprávu o výsledcích této analýzy v příštím roce, aby bylo mimo jiné možno

⁷² COM(2020) 94, 10.3.2020.

zohlednit dopad prvního roku uplatňování dlouhodobého akčního plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu,

- bude i nadále spolupracovat s členskými státy na řešení hlavních příčin překážek v jednotlivých státech, mimo jiné pokud jde o prevenci, například podle směrnice o transparentnosti jednotného trhu⁷³ a směrnice o testu přiměřenosti. Další relevantní rámec pro sledování a řešení základních příčin překážek uvedených v tomto sdělení poskytuje Evropský semestr,
- posílí program REFIT, mimo jiné uplatňováním přístupu „jeden přijmout – jeden zrušit“, při plném zapojení zúčastněných stran. Platforma Fit pro budoucnost se bude zabývat tím, jak zjednodušit stávající právní předpisy a jak zajistit, aby byly schopny řešit problémy v budoucnu. Cílem je, aby všechny budoucí právní předpisy na evropské a vnitrostátní úrovni byly koncipovány s ohledem na koncového uživatele, a to tím, že budou odhaleny případné překážky a včas se zmírní, například prostřednictvím digitálních nástrojů.

IV. ZÁVĚR

Tímto sdělením a doprovodnými zprávami zaujímá Komise odlišnou perspektivu k fungování jednotného trhu, a sice perspektivu jeho uživatelů. Ukazuje, že i dnes stále brání fungování jednotného trhu příliš mnoho překážek. To ztěžuje život podnikatelům i spotřebitelům. Potřebujeme politickou vůli a odhodlání, stejně jako v roce 1985, abychom společně a ruku v ruce na úrovni EU a členských států pracovali na vyřešení zbývajících překážek prostřednictvím řešení jejich základních příčin. Balíček iniciativ, které byly dnes přijaty – Nová průmyslová strategie pro Evropu, Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky, sdělení o dlouhodobém akčním plánu pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu a toto sdělení –, představují základ pro nové navázání našeho partnerství, abychom se postarali o to, že Evropa svým občanům a podnikům doma i ve světě zajistí růst, prosperitu a stabilitu.

⁷³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti (Úř. věst. L 241, 17.9.2015, s. 1).